

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt
103 33 Stockholm

Stockholm den 22 februari 2008

Remissvar, Promemoria med utkast till lagrådsremiss En starkare företagsinteckning

Svensk Inkasso har genom remiss den 16 januari 2008 beretts tillfälle att avge synpunkter över rubricerade promemoria. Svensk Inkasso anför följande.

Bakgrund

Enligt förslag i det tidigare betänkandet En starkare företagsinteckning (SOU 2007:71) skall företagsinteckningen också fortsättningsvis ge allmän förmånsrätt i all gäldenärens egendom, dock endast till 75 %. Ett alternativ var att ge företagsinteckningen särskild förmånsrätt i viss egendom, i enlighet med vad som tidigare gällde för företagshypoteket. Justitiedepartementet har hållit hearing om för- och nackdelar med de olika alternativen och betänkandet har remissbehandlats. Svensk Inkasso har i remissvar den 10 december 2007 tillstyrkt en reformering enligt utredningens förslag.

Regeringen överväger nu att i en lagrådsremiss föreslå att alternativet att ge företagsinteckningen särskild förmånsrätt väljs, med ett hypoteksunderlag på 100 %. Detta medför betydande lagtekniska ändringar jämfört med utredningens förslag. Remitteringen av promemorian avser synpunkter på följdändringar, övergångsbestämmelser och lagtekniska lösningar.

Promemorians förslag

I Promemorian anförts motiv till ikraftträdande- och övergångsreglerna. Det konstateras att inteckningshavarnas säkerhet förbättras genom lagändringarna, varför särskilda övergångsbestämmelser för att skydda deras rätt inte fordras. Till skydd för kredittagarnas rätt förordas en särskild övergångsbestämmelse som innebär att den säkerhet som följer med företagsinteckningen inte genom lagändringen kommer att omfatta annat eller mera än vad som upplåtits som säkerhet. I promemorian föreslås att äldre bestämmelser ska tillämpas för

företagsinteckningar som har upplåtits som säkerhet före ikraftträdandet. Med upplåtelse-tidpunkten som skiljelinje anses den fördelen uppnås att äldre företagsinteckningsbrev kan användas för upplåtelse av företagshypotek. Det anges att ytterligare tidsbegränsade övergångsbestämmelser skulle innebära ett väsentligt intrång i parternas rättigheter och att olägenheterna av att ha parallella system under en period inte ska överdrivas. Nackdelarna med ytterligare övergångsbestämmelser anses överväga fördelarna. Dessa ställningstaganden synes ha gjorts med beaktande av att kredittagare och kreditgivare i praktiken förväntas ersätta äldre inteckningar med nya företagshypotek och själva förhållandevis enkelt ”göra om” äldre säkerheter till nya företagshypotek (sid. 32 ff.).

Svensk Inkasso invänder mot att det i promemorians förslag till övergångsbestämmelser inte uppmärksammats att lagändringarna har konsekvenser för de borgenärer som saknar säkerhet i en inteckning, exempelvis leverantörsborgenärer. En viktig slutsats av de föreslagna ändringarna är att inteckningsborgenärer och inteckningsgäldenärer fritt kan åstadkomma att befintliga företagsinteckningar blir nya företagshypotek. Inteckningsborgenärernas säkerhet förbättras kraftigt genom att de får särskild förmånsrätt i 100 procent av inteckningsunderlaget. Detta förhållande har utomordentligt stor betydelse för leverantörsborgenärernas ställning jämfört med inteckningsborgenärernas eftersom deras säkerhet försämras i motsvarande mån. Den som beviljat leverantörskrediter har ju gjort det med vetskap om att företagsinteckningar gäller med allmän förmånsrätt i 55 procent av all gäldenärens egendom, och således inte gäller vid utmätning. Leverantörsborgenärernas ställning försämras kraftigt eftersom de går miste om möjligheterna att begära utmätning i varulager för att säkra betalning för sin leverantörskredit.

Svensk Inkasso inser att leverantörsborgenärens försämrade ställning är oundviklig i det föreslagna systemet. Föreningen vill särskilt framföra att detta under den första tiden efter ikraftträdandet kommer att drabba leverantörsborgenärerna utan att de kunnat anpassa sina villkor för krediten. För att mildra ändringarnas effekter under en övergångsperiod förordar Svensk Inkasso därför att övergångsbestämmelserna utformas så att en leverantörsborgenär inte kan hamna i sämre ställning gentemot en gäldenär på grund av att gäldenären och dess inteckningsborgenär har omvandlat en tidigare företagsinteckning till ett nytt företagshypotek. Föreningen anser att denna övergångsbestämmelse bör gälla under ett år, eller åtminstone sex månader, från de föreslagna ändringarnas ikraftträdande. Detta skulle minska intrånget i de parternas rättigheter såvitt gäller befintliga kreditavtal utan koppling till företagsinteckning.

Ett förslag till innehåll i en övergångsbestämmelse kan vara:

”En säkerhet som efter ikraftträdandet gjorts om från företagsinteckning till företagshypotek kan göras gällande först 12 månader efter tidpunkten för omvandling i de fall den kommer i konflikt med rättigheter som grundas på kredit som inte säkerställts genom företagsinteckning och som beviljats under tid från den 1 januari 2004 – xxxxxxx [ikraftträdandetidpunkten].”

I detta sammanhang vill Svensk Inkasso påpeka att frågan om att åstadkomma förbättrade möjligheter för svenska företag att låna pengar inte bara är beroende av villkoren för företagsinteckningen, utan naturligtvis även av andra former av kreditgivning.

Vidare har Svensk Inkasso bl.a. noterat följande i promemorian. Nämnda övergångsbestämmelse till ändringarna i företagsinteckningslagen angående upplåtelse-tidpunkten som

skiljelinje mellan befintliga och föreslagna regler nämns inte i avsnittet lagtext och avsnittet författningskommentar (sid. 22 och sid. 49). Beträffande övergångsbestämmelser till förmånsrättslagen är det oklart varför punkten 3 dels figurerar i två versioner varav en inom parentes (sid. 9) och dels i en version (i författningskommentaren sid. 39). I punkten 2 hänvisas till "den upphävda 11 §", medan det i punkten 3 hänvisas till "11 § i dess äldre lydelse". Sistnämnda hänvisning ger det felaktiga intrycket att det skulle finnas en 11 § med annan lydelse än den äldre. Generellt gäller att det med tanke på att promemorian föreslår en återgång till ett tidigare (före den 1 januari 2004) system är än mer angeläget med tydlighet vid hänvisningar till "äldre" bestämmelser. I flera fall kan det vara lämpligt att hänvisa till bestämmelser i dess lydelse vid visst datum.

Slutligen ifrågasätter Svensk Inkasso om promemorians förslag kan resultera i en tillräckligt tydlig och överskådlig lagstiftning. Med tanke på att förslaget innebär en återgång till företagshypotek, efter en mellanperiod med företagsinteckning och allmän förmånsrätt i ca fyra år, ställs enligt föreningens mening särskilt höga krav på att lagstiftningen är väl övervägd. Det gäller både reglernas sakliga innehåll och den språkliga utformningen. Som berörts ovan ställs också särskilt stora krav på tydlighet så att det av bestämmelserna, och av motiven till dem, framgår exakt vilket regelverk som åsyftas, dvs. den som gällde före 2004, den nuvarande, eller den som föreslås.

Som ovan

Karin Bengtsson

Claes Månsson